Ankestyrelsens brev til Thisted Kommune

**Tilsynsudtalelse om Thisted Kommunes brug af ikke-godkendte tilbud efter servicelovens § 4, stk. 4**

Socialtilsyn Nord har den 11. maj 2026 skrevet til Ankestyrelsens tilsyn med kommuner og regioner (herefter tilsynet) om Thisted Kommunes visitation af en borger til et midlertidigt ophold efter servicelovens § 84, stk. 2, efter at socialtilsynet har truffet afgørelse om ophør af godkendelsen af borgerens eksisterende botilbud. Borgeren er fortsat placeret på den samme adresse, som ikke længere er godkendt af socialtilsynet.

Sagen har givet tilsynet anledning til at vurdere, om kommunens praksis for brug af ikke-godkendte tilbud er i strid med serviceloven.

**Konklusion**

Thisted Kommune handler i strid med reglerne i servicelovens § 4, stk. 4, ved at visitere borgere, som er i målgruppen for et botilbud, til et ikke-godkendt tilbud ud over den lovbestemte frist på tre uger og uden at orientere socialtilsynet om brugen af det ikke-godkendte tilbud.

Vi beder byrådet i Thisted Kommune om inden to måneder at oplyse, hvad vores udtalelse giver byrådet anledning til.

**Sådan vurderer vi sagen**

*Ikke-godkendte tilbud*
Det følger af servicelovens § 4, stk. 4, at et tilbud kan indgå i den kommunale forsyning uden godkendelse i op til tre uger, hvis der er et akut behov for at placere borgeren, og der ikke kan findes et egnet og godkendt tilbud. Socialtilsynet orienteres straks om anvendelsen af det ikke-godkendte tilbud og socialtilsynet kan, når særlige grunde taler for det, træffe afgørelse om, at det ikke-godkendte tilbud kan anvendes i

19. oktober 2026

J.nr. 26-57112

Ankestyrelsen
Nytorv 7, 2. sal
9000 Aalborg

Tel +45 3341 1200

ast@ast.dk
sikkermail@ast.dk

EAN-nr.:
57 98 000 35 48 21

Åbningstid - reception:
man-tors kl. 9.00-15.00
fre kl. 9.00-13.00

Åbningstid - telefon:
man-tors kl. 9.00-15.00
fre kl. 9.00-12.00

yderligere tre uger. Herefter skal den pågældende placeres i et godkendt tilbud.

Efter socialtilsynslovens § 4, stk. 3, gælder kravet om socialtilsynets godkendelse for botilbudslignende tilbud, hvis de fire betingelser i § 4, stk. 1, nr. 3, er opfyldt. Den første betingelse er, at hjælpen ydes til borgere i botilbudslignende tilbud (som ikke er friplejeboliger eller lejeboliger, hvor borger har en lejekontrakt). Den anden betingelse er, at der skal være tilknyttet servicearealer til boligerne og hjælpen skal udgå herfra. Den tredje betingelse er, at tilbuddet til beboerne skal omfatte en væsentlig andel af støtte efter servicelovens § 85, da det er den type hjælp, der gør at tilbuddet kan sidestilles med et botilbud efter servicelovens §§ 107 og 108. Den fjerde betingelse er, at målgruppen er personer, der har ophold i boligen på grund af nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer, og som er at sidestille med målgruppen for botilbud efter servicelovens §§ 107 og 108.

Socialtilsynets godkendelse omfatter det indholdsmæssige tilbud bestående af hjælp efter servicelovens §§ 83-87, samt hjælp efter §§ 97, 98 og 102, der ydes til beboerne som en integreret del af hjælpen i botilbuddet, og som gør, at der er tale om et samlet tilbud, der kan sidestilles med botilbud efter servicelovens §§ 107 og 108.

Vi lægger til grund, at de fire betingelser i socialtilsynslovens § 4, stk. 1, nr. 3, er opfyldt.

Tilsynet vurderer, at Thisted Kommune handler i strid med lovgivningen ved at have en praksis for at visitere borgere, som er i målgruppen for et længerevarende botilbud, til et ikke-godkendt tilbud ud over den lovbestemte frist på tre uger og uden at orientere socialtilsynet om brugen af det ikke-godkendte tilbud efter servicelovens § 4, stk. 4.

Vi lægger vægt på, at det fremgår af oplysningerne fra socialtilsynet, at godkendelsen af botilbuddet ophørte 1. maj 2026.

Vi lægger også vægt på, at Thisted Kommune på baggrund af telefonisk henvendelse den 21. september 2026 har oplyst, at kommunen har fundet et godkendt botilbud til borgeren, som kommunen forventer, at borgeren vil kunne flytte ind i 1. november 2026.

Thisted Kommune har oplyst, at kommunen ikke har anvendt servicelovens § 4, stk. 4, fordi det ikke har været muligt at identificere et konkret, egnet tilbud, som kunne varetage opgaven, og som samtidig

var fagligt forsvarligt i forhold til borgerens meget komplekse støttebehov.

Vi bemærker, at tilbud i form af hjælp og støtte efter servicelovens §§ 83-87, 97, 98 og 102 også kræver socialtilsynets godkendelse, når de fire betingelser i socialtilsynslovens § 4, stk. 1, nr. 3, er opfyldt. Det er derfor tilsynets opfattelse, at Thisted Kommune ikke kan visitere borgeren til et ikke-godkendt tilbud efter servicelovens § 84, stk. 2, ud over den lovbestemte frist på tre uger og uden at orientere socialtilsynet om brugen af det ikke-godkendte tilbud i servicelovens § 4, stk. 4.

På baggrund af ovenstående er det tilsynets vurdering, at Thisted Kommune ikke overholder servicelovens regler om ikke-godkendte tilbud.

*Forsyningspligt*
Thisted Kommune har oplyst, at kommunen i forhold til den konkrete sag har været i kontakt med Region Nordjylland, Region Midtjylland og Region Syddanmark, som alle har meddelt, at de ikke har et tilbud, der kan modtage borgeren. Derudover har kommunen været i kontakt med fire forskellige private leverandører, som ligeledes har takket nej til opgaven.

Efter servicelovens § 4, stk. 1, skal kommunalbestyrelsen sørge for, at der er de nødvendige tilbud efter denne lov. Kommunalbestyrelsen opfylder sit forsyningsansvar efter 1. pkt. ved brug af egne tilbud og ved samarbejde med andre kommuner, regioner eller private tilbud.

Bestemmelsen regulerer også, hvordan kommunen kan opfylde sin forsyningspligt ved enten at bruge egne tilbud eller ved at samarbejde med andre kommuner, regioner eller private tilbud. Kommunen kan ikke give afslag på støtte med den begrundelse, at kommunen ikke selv har et egnet tilbud, der kan dække borgerens behov. I de tilfælde er kommunen forpligtet til at finde et tilbud uden for kommunen eller et privat tilbud, også selvom det er dyrere for kommunen end et af kommunens egne tilbud.

Tilsynet skal i den forbindelse henvise til tilsynets generelle udtalelse af 10. december 2024 om kommunernes forsyningspligt efter serviceloven og barnets lov.

**Vi beder om byrådets bemærkninger til vores udtalelse**

Tilsynet beder byrådet i Thisted Kommune om inden to måneder at oplyse, hvad vores udtalelse giver byrådet anledning til.

Vi beder byrådet i Thisted Kommune om særligt at redegøre for, hvordan kommunen vil sikre, at kommunen overholder kravene i servicelovens § 4, stk. 4, herunder for eksempel i form af retningslinjer for anvendelse af ikke-godkendte tilbud, når borgeren er placeret i et botilbudslignende tilbud.

Vi beder også byrådet i Thisted Kommune om en aktuel status for den konkrete sag, herunder om den pågældende borger er flyttet til et godkendt tilbud, eller hvornår kommunen forventer det vil ske.

Vi offentliggør denne udtalelse på www.ast.dk i anonymiseret form.

**Sagens oplysninger**

Socialtilsyn Nord skrev til tilsynet den 1. maj 2026.

Socialtilsyn Nord oplyste, at Thisted Kommune fortsat havde placeret en borger på en adresse, som fra 1. maj 2026 ikke længere var godkendt som opholdssted af socialtilsynet. Socialtilsynet oplyste også, at borgeren var visiteret til et midlertidigt ophold på den samme adresse efter servicelovens § 84, stk. 2, uden at borgeren havde en bolig.

Tilsynet bad den 16. juni 2026 Thisted Kommune om en udtalelse.

Thisted Kommune har den 8. juli 2026 sendt en udtalelse.

Følgende fremgår blandt andet af udtalelsen:

> ”**Generel praksis for visitation til botilbud efter servicelovens §§ 107 og 108**
> Thisted Kommune varetager forsyningsansvaret efter servicelovens § 4 ved at tilvejebringe de nødvendige tilbud til borgere med behov for midlertidige og længerevarende botilbud. Visitation til botilbud efter §§ 107 og 108 sker i kommunens visitationsudvalg som er organiseret i Handicap og Socialpsykiatri, efter en konkret og individuel vurdering af borgerens funktionsevne, støttebehov og sociale situation, jf. servicelovens §§ 107 og 108.
>
> Kommunen anvender følgende hovedprincipper:

- § 107 anvendes til borgere med betydelig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer, hvor der er behov for et midlertidigt ophold, typisk med henblik på aflastning, behandling, optræning, udslusning eller udredning.

- § 108 anvendes til borgere med betydelig og varigt nedsat funktionsevne, hvor der er behov for omfattende hjælp til daglige funktioner eller pleje, omsorg eller behandling, og hvor behovet ikke kan dækkes på anden vis, herunder i egen bolig eller almene boliger med støtte.

Visitationen sker på baggrund af en helhedsvurdering, hvor kommunen indhenter relevante faglige oplysninger og sikrer, at sagen er tilstrækkeligt oplyst, jf. retssikkerhedslovens § 10 og § 5 (ikke vedlagt her, men indarbejdet i kommunens interne retningslinjer). Dette omfatter bl.a. vurdering af, om borgerens behov kan tilgodeses i egen bolig med socialpædagogisk støtte, eller om der er behov for rammerne i et botilbud.

Thisted Kommune anvender sagsguider fra Karnov som baggrundsmateriale til den enkelte sagsbehandler.

Kommunen anvender både egne kommunale botilbud, regionale tilbud og private/selvejende tilbud, der fremgår af Tilbudsportalen og er godkendt af socialtilsynet, jf. nedenfor.

Hver gang en borger vurderes og findes i målgruppen for et tilbud, er sagen først på Teammøde til drøftelse. Når der er enighed i teamet om målgruppe og evt. tilbud kommer borgerens sag på Visitationsudvalget, hvor målgruppe og tilbud endeligt godkendes.

**Anvendelse af ikke-godkendte tilbud og orientering af socialtilsynet**
Thisted Kommune er opmærksom på, at tilbud omfattet af socialtilsynsloven § 4, herunder botilbud efter §§ 107 og 108, skal være godkendt af socialtilsynet for at kunne indgå i kommunens forsyning, jf. servicelovens § 4, stk. 3.

Kommunen anvender som udgangspunkt alene socialtilsynsgodkendte tilbud, der fremgår af Tilbudsportalen, ved visitation til botilbud efter §§ 107 og 108.

I akutte situationer, hvor der er et presserende behov for at placere en borger, og hvor det ikke er muligt at finde en egnet plads i et godkendt tilbud, kan kommunen efter servicelovens § 4, stk. 4, midlertidigt anvende et ikke-godkendt tilbud i op til 3 uger.

Kommunen har interne procedurer, der sikrer, at:

- det dokumenteres, at der er tale om et akut behov, og at der er søgt efter egnede godkendte tilbud,
- socialtilsynet straks orienteres om anvendelsen af det ikke-godkendte tilbud,
- socialtilsynets eventuelle afgørelse om forlængelse med yderligere 3 uger indhentes, hvis særlige grunde taler for det.

**Sondring mellem målgruppen for botilbud efter §§ 107/108 og midlertidigt ophold efter § 84, stk. 2**

Thisted Kommune skelner mellem:
a) Botilbud efter §§ 107 og 108, som er boformer med døgndækning og tilknyttet personale, hvor borgeren har ophold som led i en socialfaglig indsats, og som er omfattet af socialtilsynets godkendelse og tilsyn.

b) Midlertidigt ophold efter § 84, stk. 2, som er kortere, tidsbegrænsede ophold for borgere, der i en periode har et særligt behov for omsorg og pleje, typisk som aflastning eller rekreation, og hvor der ikke er tale om et egentligt botilbud efter §§ 107/108.

I praksis anvender kommunen følgende kriterier:

- Hvis borgeren har betydelig og varig nedsat funktionsevne og et permanent behov for omfattende hjælp til daglige funktioner/pleje, og dette ikke kan tilgodeses i egen bolig eller almene boliger med støtte, vurderes borgeren i personkredsen for § 108.
- Hvis borgeren har betydelig nedsat funktionsevne eller særlige sociale problemer og har behov for et tidsbegrænset ophold med henblik på aflastning, behandling, optræning, udslusning eller udredning, vurderes borgeren i personkredsen for § 107.
- Hvis borgeren i øvrigt har et særligt, men ikke nødvendigvis omfattende og varigt behov for omsorg og pleje i en kortere periode, og hvor der ikke er behov for rammerne i et botilbud, anvendes § 84, stk. 2.

Kommunen er opmærksom på Ankestyrelsens praksis, hvorefter borgere, der reelt er i personkredsen for § 108, ikke kan henvises til botilbudslignende tilbud eller andre ordninger (herunder aflastning) som erstatning for et længerevarende botilbud, hvis dette ikke er egnet til at dække behovet.

**Borgere i målgruppen for botilbud, der er bevilget midlertidigt ophold efter § 84, stk. 2**
Thisted Kommune har gennemgået aktuelle sager, hvor borgere er bevilget midlertidigt ophold efter § 84, stk. 2, med henblik på at vurdere, om nogen af disse borgere efter en faglig vurdering tilhører personkredsen for botilbud efter §§ 107 eller 108.

- Kommunen har ikke identificeret borgere, der efter en faglig vurdering tilhører personkredsen for botilbud efter §§ 107/108, men som alene er bevilget midlertidigt ophold efter § 84, stk. 2.

[…]

**Afsluttende bemærkninger**
Thisted Kommune er opmærksom på kommunalbestyrelsens forsyningsansvar efter servicelovens § 4 og på pligten til at anvende socialtilsynsgodkendte tilbud ved visitation til botilbud efter §§ 107 og 108, samt på den snævre adgang til at anvende ikke-godkendte tilbud i akutte situationer med samtidig orientering af socialtilsynet.

Kommunen er ligeledes opmærksom på sondringen mellem botilbud efter §§ 107 og 108 og midlertidigt ophold efter § 84, stk. 2, og vil på baggrund af Socialtilsyn Nords henvendelse og Ankestyrelsens partshøring gennemgå relevante sager og interne retningslinjer for at sikre, at praksis er i overensstemmelse med gældende lovgivning og Ankestyrelsens praksis."

Thisted Kommune har desuden redegjort for forholdene i den konkrete sag samt medsendt dokumentation i form af retningslinjer vedrørende afløsning, aflastning og midlertidigt ophold, for længerevarende botilbud efter servicelovens § 108 samt tjekliste til indstilling til visitationsudvalg.

Tilsynet har den 21. september 2026 henvendt sig til Thisted Kommune for at få en status på, om kommunen har flyttet borgeren til et godkendt

botilbud. Thisted Kommune har oplyst, at kommunen arbejder målrettet på at finde et godkendt tilbud til borgeren, og den aktuelt har fundet et godkendt botilbud, som kommunen forventer, at borgen vil kunne flytte over i den 1. november 2026.

**Regler og praksis**

Følgende fremgår af servicelovens § 4 om kommunens forsyningsansvar og anvendelse af ikke-godkendte tilbud:

> "**§ 4.** Kommunalbestyrelsen skal sørge for, at der er de nødvendige tilbud efter denne lov.
> *Stk. 2.* Kommunalbestyrelsen opfylder sit forsyningsansvar efter stk. 1 ved brug af egne tilbud og ved samarbejde med andre kommuner, regioner eller private tilbud.
> *Stk. 3.* Tilbud omfattet af krav om godkendelse, jf. § 4 i lov om socialtilsyn, skal være godkendt af socialtilsynet for at kunne indgå i kommunens forsyning, jf. stk. 2.
> *Stk. 4.* I tilfælde, hvor der er et akut behov for at placere en borger og der ikke kan findes et egnet godkendt tilbud, kan et tilbud dog i op til 3 uger indgå i den kommunale forsyning uden godkendelse. Socialtilsynet orienteres straks om anvendelsen af det tilbud, som ikke er godkendt af socialtilsynet, og kan, når særlige grunde taler for det, træffe afgørelse om, at det ikkegodkendte tilbud anvendes i yderligere 3 uger."

Følgende fremgår af bemærkninger til bestemmelsen i lovforslaget L 206, Folketingsåret 2012-13, om kommunernes anvendelse af ikke-godkendte tilbud:

> "Den foreslåede bestemmelse giver mulighed for, at en kommune kan lade et ikke-godkendt tilbud indgå i den kommunale forsyning i op til 3 uger, hvis det ikke er muligt at finde en plads til borgeren i et godkendt tilbud. Det forudsættes således, at den kommunalbestyrelse, der har ansvaret for indsatsen over for borgeren, jf. §§ 9 – 9 b i retssikkerhedsloven f.eks. har undersøgt på Tilbudsportalen, om der skulle være en egnet plads.
>
> Bestemmelsens anvendelse er en mulighed for kommuner, som akut har behov for at placere f.eks. en meget udadreagerende borger i et tilbud, og hvor der enten er behov for at kommunen opretter et særligt tilbud, som kan godkendes efter § 5 i lov om socialtilsyn, eller for, at der bliver en ledig plads i et eksisterende

egnet tilbud. Det forudsættes således, at kommunen hurtigt går i gang med at finde en mere holdbar løsning.

Den visiterende kommune skal orientere socialtilsynet om anvendelsen af det ikke-godkendte tilbud, og socialtilsynet kan efterfølgende, hvis der foreligger særlige grunde, træffe afgørelse om, at det ikke-godkendte tilbud kan anvendes i yderligere 3 uger. Herefter skal den pågældende placeres i et godkendt tilbud. De særlige grunde kan f.eks. være, at etablering af et egnet tilbud er i gang, og at der er max 3 uger, til det kan tages i brug, eller at den ansvarlige kommunalbestyrelse ved med sikkerhed, at der inden for 3 uger, vil blive en ledig plads i et egnet, godkendt tilbud."

Følgende fremgår af de almindelige bemærkninger i forslag til lov om social service L 38 af 24. februar 2005, om kommunernes forsyningsansvar:

"3. Lovforslagets indhold
Lovforslaget indeholder følgende elementer:

*Et samlet kommunalt ansvar for borgeren på det sociale område*
Lovforslaget indebærer, at det hidtil delte myndigheds-, forsynings- og finansieringsansvar på det sociale område samles i kommunen.

Lovforslaget indebærer dermed, at den enkelte kommunalbestyrelse får et samlet ansvar for at træffe afgørelse om borgerens visitation til et tilbud, ansvar for at sikre, at der er relevante sociale tilbud til borgerne, samt ansvar for finansieringen af tilbuddene.

Kommunalbestyrelsens ansvar for at sikre, at der er sociale tilbud til borgerne betyder, at kommunen har pligt til at sørge for, at der er de nødvendige sociale tilbud til stede enten i form af kommunens egne tilbud, eller ved køb af pladser i private tilbud, regionale tilbud eller tilbud i andre kommuner."

Følgende fremgår af socialtilsynslovens § 4, stk. 1, nr. 2 og 3, om socialtilsynets godkendelse af botilbud og botilbudslignende tilbud:

"**§ 4.** Socialtilsynet godkender og fører driftsorienteret tilsyn med følgende tilbud:
[…]

*2)* Døgntilbud efter § 43, stk. 1, nr. 6 og 7, i barnets lov, og §§ 107-110 i lov om social service samt stofmisbrugsbehandlingstilbud efter §§ 101 og 101 a i lov om social service.
*3)* Tilbud i form af hjælp og støtte efter §§ 83-87, 97, 98 og 102 i lov om social service, når
*a)* tilbuddet leveres til beboere i boligformer efter andre bestemmelser end nævnt i nr. 2, dog ikke friplejeboliger,
*b)* hjælpen udgår fra servicearealer knyttet til boligerne og ydes af et fast ansat personale,
*c)* tilbuddet til beboerne i væsentligt omfang omfatter støtte efter § 85 i lov om social service og
*d)* tilbuddets målgruppe er personer, der har ophold i boligen på grund af nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer."

Følgende fremgår af de almindelige bemærkninger til forslag til lov om socialtilsyn L 205 af 10. april 2013, om socialtilsynets godkendelse af botilbudslignende tilbud:

"For at opnå tilsynsreformens formål om et generelt løft af kvaliteten af de sociale døgntilbud og et mere ensartet grundlag for udførelsen af det driftsorienterede tilsyn er det vigtigt at sikre større konsistens i forhold til, hvilke typer af tilbud der er omfattet af krav om godkendelse. Det er vigtigt, at der er en veldefineret og logisk skillelinje mellem, hvilke tilbud der er omfattet af et krav om godkendelse, og hvilke der ikke er. Både af hensyn til ensartetheden i bedømmelsen af nogenlunde ens tilbud og af hensyn til retssikkerheden for tilbuddene.

For at sikre en klar afgrænsning foreslås det derfor, jf. lovforslagets § 4, at socialtilsynets godkendelse af tilbud som generelt egnede og efterfølgende driftsorienterede tilsyn kommer til at omfatte alle døgntilbud på det specialiserede socialområde.

Den foreslåede afgrænsning er foretaget med udgangspunkt i, at døgntilbuddene opfylder følgende kriterier:
– Tilbuddene har en driftsorganisation, der bør sikres kontrol med og udvikling af.
– Tilbuddene har flere borgere (evt. med forskellige opholdskommuner) samlet på ét sted, hvor der er behov for, at én myndighed har et overblik.
– Tilbuddenes målgrupper er ofte så svage, at der må sikres "ekstra øjne" på kvaliteten.

– Borgerne opholder sig i en stor del af deres tid i tilbuddet.
– Tilbuddets indsats foregår med udgangspunkt i en fysisk lokation."

Følgende fremgår af bemærkningerne til § 4, stk. 1, nr. 3, i forslag til lov om socialtilsyn L 205 af 10. april 2013, om socialtilsynets godkendelse af botilbudslignende tilbud:

"Som det fremgår af lovforslagets almindelige bemærkninger afsnit 2.4.2, foreslås det i stk. 1, nr. 3, at tilbud bestående af hjælp og støtte efter serviceloven, der leveres til beboere i boligtyper, der kan sidestilles med midlertidige eller længerevarende botilbud efter servicelovens §§ 107 og 108, også omfattes af socialtilsynet.

For at tilbuddet skal være omfattet af socialtilsynet, skal følgende betingelser være opfyldt:
– Hjælpen skal ydes til beboere i plejeboliger eller lignende boligformer efter andre bestemmelser end nævnt i forslagets stk. 1, nr. 2, hvor der forudsættes kommunal visitation til bodelen, og hvor kommunen har anvisningsret til boligen. Der kan således være tale om plejehjem m.v. efter servicelovens § 192, plejeboliger omfattet af lov om almene boliger m.v. eller lov om boliger for ældre og personer med handicap og tilsvarende boliger. Friplejeboliger er ikke omfattet, da kommunalbestyrelsen ikke anviser borgere til ophold friplejeboliger men til hjælp af et vist omfang og af en vis karakter, som borgeren selv vælger at få leveret i en bestemt fri plejebolig.
– Der er tilknyttet servicearealer til boligerne og hjælpen udgår herfra og ydes af et fast ansat personale. Servicearealer defineres som arealer, der anvendes til omsorgs og servicefunktioner, der normalt ikke vil foregå i en selvstændig bolig, og som indrettes i umiddelbar tilknytning til boligerne. Det er ikke en forudsætning, at hjælpen leveres i servicearealet.
– Tilbuddet til beboerne skal generelt omfatte støtte efter servicelovens § 85 i væsentligt omfang evt. sammen med hjælp efter de andre nævnte bestemmelser, da det som udgangspunkt er den type hjælp, der gør, at tilbud det kan sidestilles med botilbud efter servicelovens §§ 107 og 108. Omfanget af hjælp efter § 85 kan desuden være med til at afgrænse de typer af tilbud, der er omfattet af socialtilsynet, fra de tilbud - typisk på ældreområdet, som ikke er omfattet af socialtilsynet, men som til gengæld er omfattet af kommunalbestyrelsens tilsyn efter servicelovens § 151.

– Tilbuddets målgruppe skal være personer, der efter kommunalbestyrelsens afgørelse har ophold i boligen på grund af nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer. Målgruppen skal således generelt være at sidestille med målgruppen for botilbud efter servicelovens §§ 107 og 108, ligesom målgruppebeskrivelsen for det konkrete tilbud skal være i overensstemmelse med dette.

Alle fire betingelser skal være opfyldt, da der først dermed er tale om et samlet tilbud, der kan sidestilles med tilbud efter servicelovens §§ 107 og 108. Betingelserne skal være opfyldt generelt og ikke kun for enkelte beboere.

Den bygningsmæssige del af disse boliger etableres og drives efter anden lovgivning, og bygningerne vil derfor ikke være omfattet af godkendelse og tilsyn fra socialtilsynet. Socialtilsynets kompetence omfatter det indholdsmæssige tilbud bestående af hjælp efter servicelovens §§ 83-87, samt hjælp efter §§ 97, 98 og 102, der ydes til beboerne som en integreret af hjælpen i botilbuddet, og som gør, at der er tale om et samlet tilbud, der kan sidestilles med botilbud efter servicelovens §§ 107 og 108.

Den hjælp, der skal omfattes af tilsynet, er således karakteriseret ved, at den ydes efter de nævnte bestemmelser i serviceloven, at den leveres af et fast personale inden for en defineret bygningsramme (hvad enten det er i beboerens egen bolig, i fællesarealer eller i servicearealer) og til en nærmere defineret gruppe af beboere. Godkendelsen og det løbende tilsyn kan og skal derfor i lighed med andre tilbud vurderes i forhold til de temaer, som oplistes i forslagets § 6, stk. 2."

Følgende fremgår af vejledning om socialtilsyn nr. 9300 af 30. april 2015, om botilbudslignende tilbud omfattet af socialtilsynet:

"**14.** Det fremgår af lovens § 4, stk. 1, nr. 3, at tilbud bestående af hjælp og støtte efter serviceloven, der leveres til beboere i boligtyper, der kan sidestilles med midlertidige eller længerevarende botilbud efter servicelovens §§ 107 og 108, er omfattet af socialtilsynet.

**15.** For at tilbuddet skal være omfattet af socialtilsynet, skal følgende fire betingelser være opfyldt:

1. Hjælpen skal ydes til beboere i plejeboliger eller lignende boligformer efter andre bestemmelser end nævnt i lovens § 4, stk. 1, nr. 2, hvor der forudsættes kommunal visitation til bodelen, og hvor kommunen visiterer til boligen. Der kan således være tale om plejehjem m.v. efter servicelovens § 192, plejeboliger omfattet af lov om almene boliger m.v. eller lov om boliger for ældre og personer med handicap og tilsvarende boliger.

Friplejeboliger er ikke omfattet, da kommunalbestyrelsen ikke visiterer borgere til ophold i friplejeboliger men til hjælp af et vist omfang og af en vis karakter, som borgeren selv vælger at få leveret i en bestemt friplejebolig.

Lejeboliger, hvor beboeren har en lejekontrakt, og hvor lejeforholdet reguleres af lejeloven er heller ikke omfattet. Heller ikke hvis der er tale om, at en kommune ejer den pågældende ejendom og alene udlejer til borgere med behov for hjælp efter serviceloven.

2. Der skal være tilknyttet servicearealer til boligerne og hjælpen skal udgå herfra og ydes af et fast ansat personale. Der skal ikke være tale om servicearealer i snæver juridisk forstand, men om arealer, der anvendes til omsorgs- og servicefunktioner, der normalt ikke vil foregå i en selvstændig bolig, og som indrettes i umiddelbar tilknytning til boligerne. Det er ikke en forudsætning, at hjælpen leveres i servicearealet. Hvis hjælpen udgår fra et serviceareal, som er tilknyttet f.eks. en anden boligafdeling vil betingelsen ikke være opfyldt.

3. Tilbuddet til beboerne skal generelt omfatte en væsentlig andel af støtte efter servicelovens § 85 i forhold til hjælpen efter de andre nævnte bestemmelser, da det som udgangspunkt er den type hjælp, der gør, at tilbuddet kan sidestilles med botilbud efter servicelovens §§ 107 og 108. Omfanget af hjælp efter § 85 kan desuden være med til at afgrænse de typer af tilbud, der er omfattet af socialtilsynet, fra de tilbud - typisk på ældreområdet, som ikke er omfattet af socialtilsynet, men som til gengæld er omfattet af kommunalbestyrelsens tilsyn efter servicelovens § 151.

4. Tilbuddets målgruppe skal være personer, der efter kommunalbestyrelsens afgørelse har ophold i boligen på grund af nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer. Målgruppen skal således generelt være at sidestille med

målgruppen for botilbud efter servicelovens §§ 107 og 108, ligesom målgruppebeskrivelsen for det konkrete tilbud skal være i overensstemmelse med dette.

Alle fire betingelser skal være opfyldt, da der først dermed er tale om et samlet tilbud, der kan sidestilles med tilbud efter servicelovens §§ 107 og 108. Betingelserne skal være opfyldt generelt og ikke kun for enkelte beboere.

**16.** Lige som det er gældende for døgntilbud efter serviceloven som nævnt i lov om socialtilsyn § 4, stk. 1, nr. 2, jf. punkt 9, er det ikke afgørende for, om tilbuddet konkret er omfattet af lov om socialtilsyn, at der ydes hjælp til beboerne på døgnbasis, men derimod om, at beboerne har længerevarende eller midlertidigt døgnophold i tilbuddet.

**17.** De fire nævnte betingelser har alene betydning for, om "§ 85-tilbuddet" er omfattet af socialtilsynet. Når et tilbud er omfattet af lov om socialtilsyn, kan kommunen kun anvende det i forhold til konkrete borgere, hvis tilbuddet er godkendt af socialtilsynet.

Hvis et tilbud ikke opfylder betingelserne for at være omfattet af socialtilsynet, f.eks. fordi hjælpen leveres i boliger, der ikke forudsætter kommunal visitation, betyder det ikke i sig selv, at kommunerne ikke må anvende tilbuddet men derimod, at tilbuddet ikke er underlagt de regler om godkendelse og tilsyn, som fremgår af lov om socialtilsyn.

**18.** Den bygningsmæssige del af de samlede "§ 85 tilbud" etableres og drives efter anden lovgivning, og bygningerne/bodelen er derfor ikke omfattet af godkendelse og tilsyn fra socialtilsynet. Socialtilsynets kompetence omfatter alene det indholdsmæssige tilbud bestående af hjælp efter servicelovens §§ 83-87, samt hjælp efter §§ 97, 98 og 102, der ydes til beboerne som en integreret del af hjælpen i botilbuddet, og som gør, at der er tale om et samlet tilbud, der kan sidestilles med botilbud efter servicelovens §§ 107 og 108. Indsatser efter anden lovgivning, f.eks. sundhedslovgivningen, er ikke omfattet.

**19.** De faglige krav til kvaliteten af hjælpen i "§ 85 tilbud" er de samme som til den tilsvarende hjælp, der ydes til borgere i botilbud efter servicelovens §§ 107 og 108. Socialtilsynet tager i vurderingen af kvaliteten hensyn til den konkrete organisering af

hjælpen, til de fysiske rammers egnethed samt til, om der er sammenhæng mellem den socialfaglige indsats og de økonomiske ramme rammer afsat hertil.

**20.** Leverandøren af tilbuddet efter lovens § 4, stk. 1, nr. 3, som er omfattet af socialtilsynet, kan være den samme som den, der leverer boligen f.eks. xx, men det behøver ikke være tilfældet."

**Tilsynets kompetence**

Vi fører tilsyn med, at kommunerne overholder den lovgivning, der særligt gælder for offentlige myndigheder. Det står i § 48, stk. 1, i kommunestyrelsesloven.

Vi kan udtale os om lovligheden af kommunale dispositioner eller undladelser. Det står i § 50 i kommunestyrelsesloven.

Venlig hilsen

Sandra Fredmark

**Kopi er sendt til:**

Socialtilsyn Nord, Hjørring Kommune

**Vi har anvendt:**

Lov om kommunernes styrelse (kommunestyrelsesloven), senest bekendtgjort ved lovbekendtgørelse nr. 13 af 5. januar 2026

Lov om social service (serviceloven), senest bekendtgjort ved lovbekendtgørelse nr. 641 af 1. juli 2026

Lov om socialtilsyn (socialtilsynsloven), senest bekendtgjort ved lovbekendtgørelse nr. 242 af 30. januar 2026